

spisane v res strahoviti slovenščini. Kosarjevo Nebeško hrano zamore vsak izobražen Slovenec rabiti. Pritisnjene podobe križevega pota so pač slabe; bi bile slobodno izostale! Umni kmetovalec, katerega spisuje vrli F. Povše, vodja kmetijske šole v Gorici, je vse hvale vreden in bode Slovencev veliko koristil, ker jih poučuje, kako v kmetovanju napredovati na podlagi novejših iznajdeb! Knjigi Kristusovo življenje in Občna zgodovina se pridno nadaljujete.

Število udov se je proti lani zopet in povsod pomnožilo in sicer za 2256 udov; vseh je namreč 26.336. To je veselo in za nas Slovence jako tolažljivo sred tolikih nepovoljnosti, katere nas od vseh strani nadlegujejo in našo narodnost krhajo in tarejo.

Za drugo leto se nadjamo, da bo število udov narastlo na blizo 30.000. Družbine knjige za l. 1876. se sledeče pripravljajo: 1. Kristusovo življenje in smrt. 2. Nebeška krona, premišljevanje o nebesih in nebeški slavi po slavnoznani nemški knjigi: die Himmelskrone o. Stügerja. 3. Občna zgodovina. 4. Umni kmetovalec 2. snopič. 5. Robinzon starši. 6. Koledar za l. 1877.

Bogoslovcev na mariborskem semenišču je vseh skupaj 35 in sicer v 4. letu 11, v 3. letu 4, v 2. letu 12, in v prvem 8.

Vojakov je izmed teh v 4. letu 6, od teh so 3 presbiteri; v 3. letu 1, v drugem 5, v prvem letu 5. —

Gospodarske stvari.

Nekoliko besedi, kako nerodovitne prostore pogozdovati.

M. Obdelane zemlje je od dne do dne več, in že se obdelujejo tudi zemljišča, ki so se prej prirodi sami pripuščala, na katerih se je potem šuma vsake vrste in gosto grmovje zarezalo.

Taki prostori v prejšnjih časih niso prinašali pridelka, zdaj pa od človeške roke obdelani prinašajo vsakojakega sadu in čistega dobička. Pa še vedno je dosti takega zemljišča, iz katerega se mora divja zaraščena gošča pregnati in ktero se mora za obdelovanje prikladno storiti. Dostikrat se primeri, da na takih zemljiščih ne gre poljskih ali vrtnih sadežev sejati in saditi. V takih primerlejih naj se kraj umetno pogozdi. Tako obdelovanje se boče dobro obneslo in poplačalo na vseh prestrmih ali pregloboko ležečih krajih, ki so povodnji podvrženi, dalje na prodnatih ali peščenih zemljiščih. Po gozdnih robih je umetno zarezanje raznega lesovja za poljske ograje in plote veliko boljše od pridelovanja poljskih sadežev. Taki nasadi zaljšajo neizrečeno deželo, dajejo več lesa, kakor samorašča gošča in služijo koristnim pticam pevkam, za stanovališča in vališča. V sledečih vrstah se bodo tedaj nekatere vrste lesovja in grmičevja

opisale in način razložil, kako jih zasajati in zarezati.

Nasipi tudi ob železnicah so se dozdej večji-del s travnim semenom, deteljo in lucerno obsejevali. Lucerna zahteva apnenasto, ilovnato zemljo. Sploh pa se je obsejevanje nasipov na povedani način malo dobro obneslo. Navadno cela setev po zimski mraza konec vzame in zemlja je izžgana in nerodovitna.

Priporoča se toraj po nasipih in prežinah lesovje in grmičevje zasajati. Najkoristnejše je po vlažnih nasipih vrbje, po suhih pogorske olše in dren ali če tudi ptičicam kaj dobrega storiti hočemo, glog, trnolice in ščipke zarezati; na prehodih in prelazih pa je dobro višje drevje zasajati, kakor javor, lipe, hraste, gruške itd.; če je pa zemlja navožena, tedaj vrbje in olše le ob krajih dobro storijo.

Na lesnih ali gozdnih robih in krajih se ograje iz gloga in trnolice dobro obnesejo, ker zraven tudi v to služijo, da zemljo ob krajih vlažno ohranijo. Tudi se je pre že skušnija naredila, da take žive ograje plitvim koreninam polesnega drevja branijo v bližnje sosedno polje in seno-koše se razprostirati.

V gozdnih samih zaslužijo posebne skrbi in pomnoženega zarezovanja na prikladnih mestih: lesena gruška, hrast, jerebika, mokrovec, črni in divji bezeg, kalina ali zimolez, divja črešnja, krblikovec, motulj, kozja pogačica in ob krajih: glog, trnolice in robida.

Gozdar zna, ktera zemljišča imenovane sorte dreves in grmičevja najbolj ljubijo in kako jih zasajati in zarezovati. Tu hočemo še ptičicam najbolj priljubljeno drevje omeniti. Da so stara drevesa, posebno stare gruške in hrasti najprimernejše zavetje pticam, to je vsakemu gozdarju znana stvar, ki pa se še vedno premalo porajta. (Konec prih.)

Kako s tropinami najbolje ravnati?

Tropine hitro po prešanju kaj prijetno dišijo in imajo v sebi zraven branilnih tvaria za živali, še mnogo cukra in akohola ali vinskega cveta. To stori, da živalim dobro teknejo. Vendar, če se na zraku ležati pustijo, kmalu svoj prijeten duh zgubijo, začnejo gnjiti in zasmrajati. Navadno se tropine spravljajo v leseno posodo, da nekoliko zavrejo in se potem za žganje tropinoveca porabijo. Zopet drugi posestniki, kateri prav ne vedó, kako bi s tropinami obrnili, pustijo jih na kupih ležati in kmalu za drugo niso, kakor za gnoj. Takov gnoj je sicer dober posebno za gorice, vendar je — predrag. Tropine se dajo boljše v posestnikovo korist obrniti — zlasti za polago živini. Kdor hoče tropine živini spolagati, ta naj pred vsem pazi, da ne bodo začele gnjiti, ampak da vse svoje dobre in redilne lastnosti ohranijo. To se pa godi tako:

Tropinske pogače se morajo hitro po dokončanem prešanju z ostro sekuro na enako velike kose, morebiti v podobi opek ali ciglov, razsekati ali razrezati; vendar posamezne pogače in tedaj iz njih narezani kosi ne smejo bolj debeli biti, kakor 1—1½ cola. Sedaj se razrezljani kosci razpoložijo na sušenje, kakor se na primer opeke zlagajo. Tukaj je le paziti, da zrak in veter povsod prepilava med posameznimi tropinskimi opekami, in sedaj se ni bati, da bi tropine začele gnjiti.

Take tropinske pogače ali opeke žre rada vsaka domača žival, če se jej med drugo klajo ali krmo meša, posebno kuretina. Zvedenci pravijo, da potem kokoši kaj rade jajca nesejo.

V južnih krajih polagajo tropine tudi govedam, kar pa ni svetovati; kri namreč postaja prevroča in kravam mleko zaseda. Tropine, iz katerih se je žganjica delala, so kot klaja dobro polovico menj vredne.

Jabelka dolgo ohranimo, če jih vrsto za vrsto in sklad nad skladom položimo v poprej ožgan pesek in sicer tako, da se nobeno jabelko drugega ne dotika. Škrinja, v kateri se tako vložena jabelka hranjujejo, mora biti vedno in dobro zaprta. Izhlapljenje jabelk stopi v pesek in stori, da jabelka vedno suha ostanejo in svojo dišavo pridržijo.

Da se svinje krmače vedno jedične vzdržijo.

M. Položi se dan na dan svinjam ovsu za dve perišči, ki se je na sledeč način solil: kolikor je ovsu za dva dni potrebno, toliko se ga dene v posodo in ga plastoma z soljo pokrije in vse z vodo polije. Ker oves narašča, se ga posoda ne sme do vrha nasuti. Svinje, katerim se redno od te zmesi poklada, ostajajo vedno jedične in žro vse, karkoli se jim poklada. Ravno tako dobro sredstvo svinje jedične vzdržati je, da se jim od časa do časa nekoliko lesenega oglja položi. Ta jim tudi v zdravje dobro služi.

Sita za čiščenje deteljinega semena, kakoršna izdeluje Ferdinand Jergič v Celovcu, se mnogo hvalijo. Sito je narejeno iz medenega drota in šteje na centimetru po 64—76 luknic. Tudi je sito precej po ceni, eno stane 2 fl. 50 kr.

Sejmovi. 12. okt. v Celju, v Sevnici, pri sv. Petru pod Sv. gorami. 22. okt. v Tremerjih pri Konjicah. — 23. okt. v Mariboru. — 25. okt. v Cirkovicah, v Ribnici. — 28. okt. v Koprivnici, na Muti, pri sv. Jurju pri Celju, v Cmureku, v Slov. Bistrici.

Dopisi.

Iz Kamce. (Letina.) Slana je pri nas veliko škode napravila. Jeden srednji posestnik se

tožuje, da mu je slana na ajdi 80 gld. iz žepa vzela. Po ravninah nimajo pozne ajde celo nič. Hvala Bogu, da je še koruza in krompir precej lep, drugače bi tretjina prebivalcev silo trpela. Precej škodoval je mráz tukaj tudi vinogradom. V nižini je skuhal grozdje. Celo led so našli na grozdih, kakor se priproveduje in zmrznjen grozd ne dobiva več sladkorja, tudi rad gnjuje. Med razne nezgode se štejejo letos tatovi in požeruhi, ki veliko blagega trsnega sadu uničijo. Mariborčani, posebno od železnice, radi potujejo k sv. Vrbanu. Menda molit? o kaj še! le grozdja krast. Varuh vinogradov ali „otar“ je našel neko nedeljo 12 „eisenbanerjev“ v S. vinogradu. Ko bi mu ne bili prišli drugi ljudje na pomoč, še bi ga močno sklestili. Zasačili so se že tatovi, ki so polne cenje imeli ukradenega grozdja. Blizo Maribora se je nek tat spravil v vinograd in najlepše grozdje trgjal. Posestnik ga dolgo gleda. Ko je bila cenja napolnjena, ga zgrabi in vpraša, kdo ti je velel grozdje krasti? Vaša viničarica. Dobro, bosta šla obadva zmenoj k sodniji. Ko viničarica sliši „k sodniji“ reče: moram se lepše obleči. Gre na strop in se obesi. Ker je dolgo ni bilo na svetlo, gredo gledat in jo najdejo na dilah celo črno in skoro mrtvo ležati. „Štrik“ se je pred pretrgal in bila je smrti rešena, pa pred sodnika je morala iti.

Trgatve se srednje nadejamo, ker je nekaj toča uničila, nekaj smod pokončal, veliko pa gladovnjaki požrli. Po splošnem mnenju bo sraga dobra. Streže grozdju megla in dež.

Od Nove cerkve. (Zlata meša.) Pri nas se je obhajala 4. okt. redka in vesela slovesnost. Brali so namreč č. g. častni korar in tukajšni dekan Franc Juvančič (bil je ravno njegov god) svojo zlato mešo.

Že prejšnji popolden se je slišal vesel strel in lepo vbrano petje zvonov je naznanjalo celi fari imenitno svečanost. Zbralo se je pa tudi toliko ljudstva, da je bila prostorna cerkva napolnjena.

Ob 9. uri so imeli č. g. zlatomešnik slovesen vhod iz farovža v cerkev, spremljani od venčanib deklie in od 30 dubovnikov, med katerimi so bili č. gospodje: Fr. Kosar, kanonik iz Maribora; A. Vrečko, opat iz Celja; M. Ivanc, dekan iz Šmarja; Urb. Dietrich, nadžupnik iz Šmartna pri Slov. Gradcu in drugi.

Slavnostni govor v cerkvi so imeli č. g. kanonik Kosar, nekdanji kaplan zlatomešnikov. Razložili so, da je ta slovesnost res „zlata meša“ naj se ozremo v preteklost, v sedajnost ali pa v prihodnost. Iz ust ginjenega ljudstva se je slišal poznej le en glas: Bog jim povrni za te besede.

Sv. mešo so peli č. g. zlatomešnik s čvrstim, skoro bi rekel, še mladeniškim glasom, kakor jim je Bog sploh milost dal, da so še v svoji visoki starosti krepki in zdravi na duhu in telesu, da se jim zares ne vidi 73 let.